

ضرورت آینده پژوهی در آموزش عالی کشاورزی

بهمن خسروی پور^۱، نصیبه پورفاتیح^۲

^۱ استاد و عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان

^۲ دانشجوی دکتری آموزش کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان

چکیده

آینده پژوهی دانشی است فراتمدنی و فرارشته ای که کشف آینده های محتمل و تلاش برای ساخت آینده های مطلوب را سر لوحه اهداف خود دارد. نگاه آینده پژوهی به آینده بسیط نیست و باور به متکثر بودن آینده یا همان آینده های بدیل (آینده های گوناگونی که ممکن است برای افراد، گروه ها و رویدادها وجود داشته باشد) دارد. انسان در این رویکرد مختار و کنش گرا است تا مجبور و واکنش گرا، بنابراین انسان قادر به ساختن آینده های مبتنی بر امیال و آرزوهای خود است. امروزه از این مهم تحت عنوان رشته دانشگاهی علم و هنر ساخت آینده یاد می شود و کشورهای جهان سعی دارند ابتدا به کسب این دانش تحت عنوان ابزاری راهبردی دست یابند و سپس به بازآفرینی آن متناسب با ارزش ها و هنجارهای اجتماعی خود بپردازند. این رویکرد در عرصه مطالعات آینده به سرعت در میان کشورها گسترش یافته و با گذشت کمتر از دو دهه، عرصه های مختلف علوم را نیز در نوردید. یکی از زمینه های کاربردی آینده پژوهی در فعالیت های آموزشی در زمینه کشاورزی می باشد؛ زیرا از این طریق می توان نیازهای آموزشی آینده جامعه کشاورزی را برآورد کرد و متناسب با اهداف پیش بینی شده اقدام به سیاستگذاری و برنامه ریزی نمود. برآوردهای آموزشی نباید صرفاً براساس حدس و گمان استوار باشد. بلکه باید نتیجه یک فرایند جدی، عقلانی، تحقیقات بیطرفانه، فعالیت دقیق علمی، داده ها، شواهد و قرائین، تجزیه و تحلیل عینی و نه صرفاً بر اساس مدل های ذهنی و ظنی یا شهودی پژوهشگر باشد. این مقاله که به روش مروری تهیه شده تلاش دارد ضرورت آینده پژوهی در آموزش عالی بطور عام و آموزش عالی کشاورزی را بطور خاص مورد بررسی قرار دهد.

واژه های کلیدی: آموزش عالی کشاورزی، آینده نگاری، آینده پژوهی، آموزش عالی.

مطالعات آینده پژوهی و سیاستگذاری

دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۷۰-۸۰